SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 195. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 11, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го ЖОВТНЯ 1991 Ч. 195. РІК XCVIII

В УКРАЇНІ УХВАЛЕНО ЗАКОН ПРО ГРОМАДЯНСТВО

Київ (ПБ УНС, Р.Р.). — Тут у вівторок, 8-го жовтня, після двотижневої перерви продовжила працю на пленарних нарадах Четверта сесія Верховної Ради України.

До порядку нарад запропонували внести: звіт Кабінету Міністрів України про виконання економічної програми та соціяльний захист населення, інформацію міністра енергетики та електрифікації про виробництво атомної енергії, експорт її та використання валюти, часткову зміну статті ч. 63 Карного кодексу України, додавши закон про відповідальність за дії, що ведуть до розриву територіяльної цілости української держави, обговорення Декларації Прав Людини. Звітувала комісія щодо дії **урядових осіб у дні державного перевороту.** Заступник міністра фінансів представив проєкт закону про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів. Проєкт передбачає розподіл фондів, отриманих з податків, **з метою забезпечення будівництва і обслуговування автомобільних шляхів і поліпшення праці державної автоінспекції. Проєкт ухвалили у першому читанні. Прийнято постанову про знесення деяких окремих законів такими, що втратили чинність, у зв'язку з прийняттям закону про бюджетну систему України і про внесення змін до окремих** законодавчих актів, які регулюють розподіл місцевого бюджету.

На вечірньому засіданні депутати конституційною більшістю ухвалили закон про громадянство України і постанову про порядок введення в дію цього закону. Гостра дискусія виникла під час обговорення статті ч. 1, якою закріплювалося єдине громадянство. Після внесення поправок, депутати ухвалили постанову, яка допускає на підставі двобічних угод поміж Україною та зацікавленими державами подвійне громадянство. Закон входить в дію з моментом його прийняття.

Чимала дискусія виникла під час обговорення закону про збереження територіяльної цілісности України.

Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук, який головував на сесії, повідомив, що прем'єр-міністер Вітольд Фокін буде готовий до звіту не раніше кінця жовтня, тому сесія працюватиме до кінця цього тижня, потім буде тижнева перерва і 22-го жовтня знову розпочне працю та розгляне звіт Кабінету Міністрів.

Не ухвалено також постанову про становище преси, радіо і телевізії під час державного перевороту. Двом комісіям уже вчетверте доручили допрацювати цей проєкт постанови і представити на розгляд сесії Верховної Ради наступного дня.

Л. Кравчук задоволений з поїздки

Київ (УНІАР). — Леонід Кравчук, голов Верховної Ради України зустрівся з українськими і закордонними журналістами. Він зупинився на результатах своєї поїздки до Канади та ЗСА, як і свого виступу на 46-ій сесії ООН та визнав їх позитивними.

Під час зустрічі Кравчука з президентом Джорджем Бушем, що тривала вдвічі довше, як заплановано американською стороною, було виказане велике зацікавлення усіма процесами в Україні, і зазначено, що ставлення до України в ООН завжди було як до країни, що має дійсну шансу стати великою цивілізованою державою. У розмові з головами урядів Америки, Канади і Франції були з'ясовані головні питання щодо ядерної зброї в Україні, а саме, що ядерна зброя не повинна пересуватися за межі України, лише до її демонтування і знищення.

Народ України, який постраждав від Чорнобиля, має моральне право знищити всю ядерну зброю, — зазначив Л. Кравчук. На сесії ВР ставитиметься питання про ратифікацію Україною, першою з республік, договору між ЗСА і СССР про зменшення стратегічних озброєнь. Згідно з договором, в Україні має бути знищено 130 ядерних шахт із 176 існуючих.

Студенти з України навчатимуться в Югославії

Івано-Франківське (УНІАР). — Дві групи українських студентів будуть навчатися у Югославії.

Десять студентів Українського Теологічного Катехитичного Духовного Інституту віком від 18 років навчатимуться у філософсько-теологічному інституті у Загребі, а група молодих юнаків з неповною середньою освітою виїжджає у місто Руський Керестур, на кордоні Сербії та Угорщини, де вони навчатимуться у Малій духовній семінарії. Фінансують акцію Хорватська Греко-Католицька Церква, західньо-европейські допомогові організації „Церква в потребі" і єпископські конференції.

Студенти здобуватимуть фах загальноосвітньої підготови з поглибленням вивчення іноземних мов, отримають початкову спеціялізацію з глибокою духовною підготовою і матимуть змогу після закінчення Малої духовної семінарії вступити до кращих університетів Европи.

Інж. І. Фур написав книжку про Ременів

Парма, Огайо. — З видань Наукового Товариства ім. Шевченка — Український Архів, Регіональні матеріяли т. 5 — цього року тут появилися спомини інж. Івана Фура п.з. „Ременів, село моєї молодости і праці". Обкладинку до цієї 178-сторінкової книжки виконала Оксана Семерак.

У передмові до цього видання Андрій Качор пише, що воно „показує нам, як виглядало наше село не тільки в неділю, чи в часі різних національних свят, у святочній одежі, але як воно виглядало зблизька, як воно жило, працювало і проявлялося в щоденному змаганні за своє буття. На цю тему, на жаль, не маємо багато праць". А відтак між іншим А. Качор про цю книжку це пише: „Це гарна праця, яку поручаю нашій громаді, а зокрема нашим друзям кооператорам, які можуть бути горді, що наша спільна праця, яку ми вели під гаслом: власними силами до Добра і Краси, не пропала. І вірю, що наш кооперативний досвід напевно використають у найближчому часі наші Сестри і Брати в Україні, що дай Боже!"

Що зацікавить читача — це ряд знимок із перекрою активного життя мешканців села Ременів та родини інж. І. Фура.

Видання це в ціні 14 дол. можна замовляти у Svoboda Book Store, 30 Montgomery St. Jersey City, N. J. 07302.

ДЕМОКРАТИ НА ЗАКАРПАТТІ ЗДОБУЛИ ПЕРЕМОГУ

Ужгород (УРП). — У перші дні жовтня до голодуючих перед будинком Обласної Ради приєдналися десятки нових учасників протесту. **Студенти Ужгородського Університету рішуче** підтримали вимоги голодуючих, заявивши на своєму мітингу, що коли **партократія** не зрезигнує і не будуть оголошені нові демократичні вибори в області, то вони проголосять політичний страйк.

Тим часом перед будинком Ужгородської Міської Ради розпочинає голодівку група прихильників Російської Православної Церкви. Всупереч здоровому глуздові вони вимагають резиґнації голови Міської Ради Еміля Ландовського і його заступника Бориса Сливки, хоч відомо, що серед державних органів области тільки Ужгородська Міська Рада відкрито виступила проти московських заколотників. Демократичні кола Закарпаття припускають, що цю голодівку організувала збанкрутована партократія, боячись втратити владу. Про політичний, а не релігійний характер акції православних свідчили їхні гасла: „Католицька унія — винуватець розбрату між українцями", „Закарпаття — старорусська православна земля".

Після багатотисячних мітингів, що відбулися в Ужгороді 2-го і 3-го жовтня, Обласна Рада на своїй сесії змушена була зняти з порядку денного питання про створення автономії Закарпатського краю. Сесія звільнила з обов'язків голови Обласної Ради М. Волощука і його заступників.

Владика І. Мартиняк перебуває у ЗСА

Клівленд (С. Кікта). — На запрошення стемфордського Єпископа Василя Лостена, 29-го вересня прибув **до ЗСА на місячне перебування в українських** епархіях Владика Іван Мартиняк, настоятель найстаршої епархії в Перемишлі і всіх українців католиків у Польщі. В днях 15-21-го жовтня Владика Мартиняк буде гостем Епархії св. Йосафата в Пармі і її Епарха Роберта Москаля. Зустріч українського громадянства з гостем з Перемишля відбудеться старанням парафії Покрова Пресвятої **Богородиці в Пармі в її** великій авдиторії в середу, 16-го жовтня, о год. 7-ій вечора. Раніше оба Владики з парохом о. Михайлом Крупкою відправлять Молебень і посвятять вітражі й фелон.

Владика І. Мартиняк

В наступні дні Владика Мартиняк буде почесним гостем конференції епархіяльного духовенства і добродійного балю, а в неділю, 20-го жовтня відслужить о год. 11-ій Архиєрейську Службу Божу в катедрі св. Йосафата.

Відбулося перепоховання М. Сороки

Львів (УПС УРП). — Тут в суботу, 28-го вересня, відбулось перепоховання відомого політв'язня Михайла Сороки і його дружини Катерини Зарицької.

У 1940 році М.Сороку заарештували органи НКВД. Не вийшовши на волю, він помер у 1971 році в мордовському таборі шх-389/17а, біля якого був похований. Це була людина, яка все своє життя боролася за державну незалежність України. Тернистий шлях пройшла з ним його дружина К. Зарицька. Вона була засуджена до 25 років тюрми. Закінчила свій термін і після тяжкої недуги померла у 1986 році в Хмельницькій області, бо їй було заборонено повертатись на Львівщину.

Перепоховання почалося Святою Літургією біля церкви св. Михайла. Після Літургії священики УГКЦ разом з Кардиналом Іваном Любачівським відслужили Панахиду. На подвір'ї церкви виступив з промовою канцлер Іван Дацько. Побратими М. Сороки пронесли труну вулицями міста в супроводі великої кількости львів'ян. На Личаківському кладовищі виступили: заступник голови Львівської Обласної Ради Іван Гель, який розповів про тернистий шлях М. Сороки та його дружини; далі слово було надано народному депутатові України Михайлові Гориневі, на руках якого помер М. Сорока, голові Львівської обласної оргнізації УРП Богданові Гориневі, заступникові голови Львівської Обласної Ради Миколі Гориневі, голові Всеукраїнського Товариства Репресованих Євгенові Пронюкові, а також його побратимам, які привезли тіло покійного, Марії Вульчин і Лесі Матчак та іншим.

„ГРОНО" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Тут у суботу, 19-го жовтня, в приміщенні клюбу „Уляна", 205 Bainbridge St., виступить рок-група з Києва „гроно". За додатковими інформаціями слід телефонувати на число: (215) 922-4152.

ДОПОВІДЬ ПРО ЦУКРИЦЮ

Ню Йорк. — Клюб Сеньйорів при Товаристві „Самопоміч" запрошує на доповідь д-ра К. Рогозинського на тему „Чи цукриця є загрозою для життя?", яка відбудеться у суботу, 19-го жовтня, в домівці „Самопомочі", 98 Друга авеню в Ню Йорку. Початок о год. 3-ій по полудні.

ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ Курдистану розповсюдила заяву, в якій засуджується невиправдана жорстокість курдських бойовиків. Вони застрілили 60 іракських військовополонених в місті Сулейманії.

ЛАВРЕАТ НОБЕЛІВСЬКОЇ премії письменник Олександер Солженіцин, який проживає у З'єднаних Стейтах Америки, звернувся через газету „Труд" до своїх співвітчизників. Звернення письменника пов'язане з референдумом в Україні, який повинен відбутися 1-го грудня. О. Солженіцин вітає, що колишні республіки Совєтського Союзу здобули незалежність і вбачає в цьому запоруку вільного розвитку всіх народів.

СССР ВСТАНОВИВ ДИПЛОМАТИЧНІ ВІДНОСИНИ З ЛИТВОЮ І ЕСТОНІЄЮ

Москва. — У середу, 9-го жовтня, тут відбувся обмін нотами про встановлення дипломатичних відносин між Совєтським Союзом і Литвою, а також між Совєтським Союзом і Естонією.

Коментуючи цю подію, заступник міністра закордонних справ СССР Юрій Дерябін сказав, що вона є історичною для всіх сторін. Ю. Дерябін заявив, що міністерство закордонних справ СССР візьме найактивнішу участь у переговорах з прибалтійськими державами з економічних, оборонних і гуманітарних справ. Він повідомив також, що, враховуючи специфічні інтереси Росії, України і Білорусії, до складу союзної делеґації на переговорах увійдуть і представники цих республік.

Виступаючи у середу на пресовій конференції, міністер закордонних справ СССР Борис Панкін заявив, що дипломатичні відносини Совєтського Союзу з Латвією будуть встановлені пізніше у зв'язку з тим, що ця республіка вже встановила дипломатичні відносини з Російською федерацією.

Б. Панкін підкреслив, що сторони повинні вирішити багато проблем найрізноманітнішого характеру. Головною справою покищо залишається виведення совєтського війська з Литви, Латвії і Естонії. Прибалтійські держави вимагають негайного виведення, однак Москва настоює на 1994 році, мотивуючи затримку відсутністю житла для військовослужбовців на території Совєтського Союзу.

Переговори з цих питань у Латвії буде вести Олександер Яковлєв, в Естонії — Анатолій Собчак, а в Литві — Едуард Шеварднадзе.

Чехо-Словаччина перевірятиме минуле провідних комуністів

Прага, Чехо-Словаччина — Засоби масової інформації повідомляють, що парлямент Чехо-Словаччини прийняв постанову, на підставі якої уряд розпічне незабаром перевірку минулої діяльности колишніх провідних комуністів, від членві Центрального Комітету Компартії починаючи і на керівниках районів кінчаючи.

Міністерство внутрішніх справ покличе незабаром перевірочну комісію, яка перегляне десятки тисяч досіє, тобто документів про колишню, дуже часто кримінальну, діяльність комуністичного проводу і доказані випадки будуть передані генеральному прокуророві для евентуального започаткування судових розправ, а за дрібніші провини уряд матиме право звільняти з праці в державних, громадських, наукових, культурних і інших установах. Прийнятий парляментом закон відноситься тільки до осіб, які працюють на керівних постах. Комісія не перевірятиме осіб вибраних в загальному демократичному голосуванні, як, наприклад, посадників міст і містечок, членів парляментів різного рівня тощо. Уряд Чехо-Словаччини таким чином зробив перший крок на шляху очищення політичного і громадського життя від колишніх комуністичних паразитів. В цьому відношенні Прага веде перед серед держав колишніх членів Варшавського Пакту.

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕС ЗСА СХВАЛИВ виділення 220 міл. дол. на будівництво нового будинку посольства ЗСА у Москві замість уже збудованого, але, згідно з твердженням американської сторони, нашпиґованого підслуховуючими приладами і непридатного для дипломатичної роботи. І Сенат, і Палата Репрезентантів проголосували за відповідну поправку до об'єднаного законопроєкту про фінансування діяльности державного департаменту, департаменту справедливости і департаменту торгівлі у 1992 фінансовому році.

У КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ не було майже ніяких сумнівів, що Сенат затвердить Кларенса Томаса членом Верховного Суду. Після суботи і неділі впевненість в цьому зникла, хоч у вівторок вранці пресовий секретар президента Марлін Фицвотер заявив акредитованим у Білому Домі журналістам: „Ми впевнені, що кандидатура судді Томаса буде затверджена". У неділю, тобто за два дні до голосування, нюйоркська газета „Нюздей" і публічне радіо повідомили про обвинувачення, які висунула проти Томаса 35-річна професор юриспруденції університету Оклагоми Аніта Гілл. Вона обвинуватила кандидата у Верховний Суд в тому, що він ображав її, розповідаючи про свої враження від побачених порнографічних фільмів, хоч це було, за словами А. Гілл, десять років тому. У понеділок Гілл виступила на пресовій конференції, де повторила свої обвинувачення. У понеділок і вівторок багато сенаторів-республіканців і в першу чергу Джан Денфорт, у канцелярії якого працював Томас, вимагали не відкладати голосування. Однак на просьбу самого кандидата К. Томаса голосування було відкладено на тиждень, тобто до вівтірка, 15-го жовтня.

ПРЕДСТАВНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ компанії Роквелл інтернешенел повідомив про досягнуту згоду на доставу в Совєтський Союз обладнання для будівництва совєтських літаків ІЛ-96М. Про обсяг підписаного контракту нічого не повідомляється, однак сказано, що це перший договір на продаж американської техніки для совєтської авіяції. Літаки ІЛ-96М, на покладі яких буде 375 пасажирів, вийдуть на летунські лінії у 1995 році.

ПІСЛЯ П'ЯТИРІЧНОГО ув'язнення в іранській в'язниці американець Джан Паттіс вернувся на батьківщину. Заарештований у **1986** році і засуджений на 10 років в'язниці за шпигунство, 54-річний американський інженер у понеділок, 7-го жовтня, був несподівано звільнений іранськими властями, а у вівторок його вже тепло зустрічали вдома у Південній Каролайні. Іранське пресове аґентство ІРНА повідомило, що „Паттіс був звільнений після п'яти років тюремного ув'язнення з дотриманням всіх юридичних формальностей, однакових для всіх в'язнів". Хоч ортодоксальні діячі Ірану і далі називають З'єднані Стейти „великим сатаною" і уважають ЗСА своїм найбільшим ворогом, однак останнім часом можна **зауважити**, що уряд президента Гошемі Рафсанджані **поступово** міняє своє ставлення до Америки. У зв'язку з **цим звільнення** Паттіса розцінюється як жест доброї волі **Ірану щодо ЗСА.**

КРЕМЛІВСЬКІ ІМПЕРІЯЛІСТИ ШУКАЮТЬ ВИХОДУ З БЕЗВИХІДНОЇ СИТУАЦІЇ

Москва. — Засоби масової інформації і кореспонденти повідомляють, що кремлівські лідери, які з кожним днем втрачають свій авторитет серед свого власного народу і цілковито вже його втратили у республіках, намагаються шукати виходу з безвихідної, дуже складної ситуації.

Для цього президент СССР Міхаїл Ґорбачов використовує своїх політичних й економічних дорадників, як, наприклад, Едуарда А. Шеварднадзе, колишнього міністра закордонних справ, а перед тим шефа КГБ у Грузії, Івана Сілаєва, економіста Юрія Лузкова та багатьох інших, для того, щоб нібито припинити в країні хаос, а властиво для того, щоб втримати неподільну московську імперію, яка на очах розпадається.

У середу, 9-го жовтня на форумі Верховної Ради Російської федерації виступав з довшою промовою і відповідав на питання про економіку Ґріґорій А. Явлінський, теоретик вільного ринку і заступник голови економічної комісії у всесоюзному уряді, який намагався переконати депутатів, що Російська федерація повинна світити прикладом і показати правильний шлях іншим республікам у формуванні економічної спільноти вільних республік. При тому він вживав тактику застрашування, випрацювану в Кремлі спільно з І. Сілаєвим і в порозумінні з М. Ґорбачовим. Він заявив, що загальна продукція усіх товарів в СССР впала на 17 відсотків, а якщо спад досягне 20 відсотків, то в Совєтському Союзі розпічнеться голод, анархія і, за висловом Шеварднадзе „загальний катаклізм".

Очевидно Ґ. Явлінський, як виглядає з інформацій аґентства Ассошіейтед Пресс, не мав великих успіхв на форумі ВР РСФСР і, як відомо, ніде інде у республіках. Політичні аналітики і дипломати у Москві кажуть, що принаймні більшість республік, які проголосили свою державну незалежність, не зацікавлені всесоюзними структурами політичного чи економічного значення. Вони радо співпрацюватимуть один з одним, як наприклад, Україна, яка виявила добру волю до співпраці на різних відтинках, як рівний з рівним, але підписаний головою ВР України Леонідом Кравчуком прилімінарний економічний договів не був прихильно прийнятий у парляменті України і прем'єр-міністер кабінету України Вітольд Фокін мусів заявити на московській зустрічі, що Україна не підписуватиме тимчасово жодних договорів всесоюзного значення.

Кремлівські керівники покладають великі надії на Боріса Єльцина, президента РСФСР, який нібито має повернутися з довшого відпочинку в Криму і включитись активно знову у політичне життя. Покищо він зацікавлений писанням спогадів про переворот в серпні, замовлених у нього одним західнім видавництвом. Його заступник Александер Рутской вміжчасі зумів накоїти чимало лиха, бо уряд Російської федерації знаходиться на грані розпаду. З кабінету резиґнують один за одним міністри, економіка „розсипається", перехід до вільного ринку не відбувається.

У світлі усіх цих проблем русофіли на Заході і прихильники вдержання вкупі московської імперії, між ними також ЗСА, надіються на велику силу й популярність Єльцина, який, мовляв, повернувшись „оздоровленим" все полагодить, навіть з Україною дасть собі раду. Розумні політичні аналітики, які вміють бачити наперед кажуть, що ніхто і ніщо вже не врятує імперії.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИК ГОЛОВНОЇ квартири ООН повідомив, що Північноатлянтичний оборонний союз плянує приблизно в два рази зменшити свої арсенали атомових бомб, яких, за неофіційними даними, є 1,400. Він також заявив, що ліквідація ядерних ракет і артилерійських стрілен, оголошена президентом Джорджем Бушем, займе не менше двох років.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР японського кабінету міністрів Місодзі Сакамото проголосив на пресовій конференції у вівторок, 8-го жовтня, що Японія рішила надати Совєтському Союзові фінансову допомогу на 2.5 біл. дол. у формі позик і кредитових ґарантій.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ справ Молдови Іон Косташ заявив на пресовій конференції, що міністерство національної безпеки Молдови, яке створене замість розформованого КҐБ, „продовжує працювати для Москви і заподіює пряму шкоду республіці Молдова".

ЄГИПЕТСЬКІ ВЛАСТІ дозволили перепливти через Суезький канал 18 з 30 совєтських кораблів. Їх було затримано у зв'язку з тим, що Москва не змогла вчасно заплатити за перехід каналу. Після того, як Єгиптові було переказано 6 міл. дол., частина совєтських кораблів продовжила плавання, а решта зрушить з місця в день повної виплати податку.

НОБЕЛІВСЬКУ ПРЕМІЮ в ділянці медицини за 1990 рік присуджено в понеділок, 7-го жовтня, німецьким вченим Ервінові Неєрові і Бертові Закманові за революційні висліди у дослідницькій праці, спрямованій на винайдення ефективних засобів лікування діябету.

В СОВЄТСЬКІЙ ПРЕСІ з'явилися повідомлення, що на смітнику під Барнаулом нещодавно виявлено велику кількість медикаментів американського виробництва — психотропні засоби, антибіотики, а також дитячі сиропи. Чутки про те, що нібито лікарства потрапили на смітник з військових медичних закладів, спростували представники пресового центру Сибірської воєнної округи. Вони заявили, що медикаменти, виявлені на смітнику, не надходять до медичних закладів військових частин.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 9-го жовтня 9,204 чеків-дивіденд, відсотки від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

231,815.01

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

"Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Непорозуміння з антисемітизмом

З нагоди 50-річчя кривавої масакри, яку гітлерівські окупанти перевели в Бабиному Ярі, Міхаїл Ґорбачов проголосив, так би мовити, офіційне натаврування антисемітизму. Цей виступ Ґорбачова спонукує до деяких рефлексій.

У царській Росії антисемітизм був частиною державної системи. Гасло „Бей жідов — спасай Расєю" пишалося на плякатах і транспарантах на різних офіційних святкуваннях. Закон забороняв жидам жити поза докладно визначеними межами. Їх не приймали до ніякої державної праці ані до війська. У Києві влаштовано судовий процес проти Бейліса за те, що він „християнською кров'ю пік мацу". Тож судовий процес наробив у світі багато шуму, бо він пригадав найтемніші роки середньовіччя. Не диво, що після упадку царату, коли Ленін широко відчинив двері жидам — вони масово нахлинули туди, зайнявши швидко найвищі становища включно з головством у Третьому Інтернаціоналі (Зінов'єв). Сталін перевів криваву чистку державно-адміністраційного апарату й партійно-політичного апарату армію, що його опанували були жиди. Лев Троцький-Бронштейн втік до Мехіко — Москва зорганізувала його вбивство. Здається, що найдовше зберігся Радек-Собєльсон. Лазар Каґанович винищив яких 7 мільйонів українських селян. Пам'ять про насичення комуністичних рядів жидівським елементом не загинула — й острах перед вибухом накипілого в людях гніву спонукав жидів в останніх роках до масової втечі з СССР. Понад півмільйона жидів виемігрували з СССР до Ізраїля в останніх двох роках і власті в Ізраїлі сподіваються приїзду в недовгому часі дальшого мільйона жидівських імігрантів.

Жидівський світ приписував українцям найбільший антисемітизм. Історичний факт заперечує наче б в Україні будь-коли існував расово-національний антисемітизм. Зате він постав на ґрунті економічному й політичному. Жиди на Правобережжі йшли на службу польській шляхті проти України, на базі орієнтації на ворожу Україні державну владу а не на народ, серед якого жили. З епохи шляхетської Польщі збереглася пісня „Їде-їде Зельман", — жидорендар, який мав ключ від української церкви, де не можна було відправити Богослужбу, поки Зельман не привіз ключа. Той стан довів до вибуху за Хмельницького. Знайшовся жидівський історик Шіппер, який признав, що в народженні Гайдамаччини й Коліївщини завинили жиди.

Але вони ніколи не признають комусь правди, якщо та правда їм немила. Навіть за перебування Західньої України під Польщею у роках 1919-39 жиди в масі були знаряддям асиміляції до польськости і щодо економіки: відкіля полонини на Гуцульщині опинювались у кишенях жидів?! Найкращим доказом, що не було в нас расово-національного ненависництва до жидів був факт, що в Українській Галицькій армії були деякі жиди і що в польському соймі у Варшаві була група жидів, які стояли в опозиції до польонофільського жидівського проводу. Українська парляментарна репрезентація співпрацювала з ними. Спілкування жидів з большевиками продовжувалося і в добі УНР, дармащо один з перших законів був закон про культурну автономію меншин і в уряді УНР було міністерство жидівських справ. Симона Петлюру вбив Шварцбарт, ніби месник за погроми, всупереч історичній правді, що Петлюра видав був наказ проти провокаторів, які штовхали до антижидівських виступів і той наказ строго виконував. Але для жидів Петлюра завжди — „погромщик".

Цікаве явище: жиди на всі лади і в усіх країнах нарікають і таврують антисемітизм. Але ніде і ніколи не заторкають питання: звідкіля він?! В минулу неділю, 6-го жовтня 1991 року, прилетів на запрошення кардинала О'Коннора польський кардинал Ґлемп на щорічну параду в День Пуласького. Жиди влаштували демонстрацію перед собором св. Патрика в Ню Йорку, бо не можуть забути кардиналові Ґлемпові, що він свого часу натаврував участь жидів у комуністичному русі та участь жидівських „юденратів"' у голокості. Ясно, що ця демонстрація тільки посилила антисемітизм у поляків і неполяків католиків у Ню Йорку. Антисемітизм — міжнародне і жалюгідне явище. Другий Ватиканський Собор натаврував його. Але в поборюванні того лиха жиди, на жаль, не беруть участи.

Микола Муратов

ХТО БУДЕ ПРЕЗИДЕНТОМ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ?

1-го грудня ц.р. в Україні, яка проголосила 24-го серпня незалежність, відбудуться дві важливі події, які, безперечно, вплинуть на дальшу долю країни: вибори першого в історії України президента і референдум про підтвердження незалежности.

Центральна виборча комісія для виборів голови держави зареєструвала кілька десятків осіб, які дістали підписні листи для збирання не менш як 100,000 підписів, необхідних для офіційної реєстрації кандидата. Звичайно, що більшість тих, хто не проти взяти на себе тягар президентської влади, не набере необхідної кількости підписів, бо немає достатньої популярности і невідомі як політичні лідери.

Передвиборча кампанія на цьому етапі підтверджує відомий вислів про іманентну властивість українського політичного життя: на кожних двох українців припадає дві партії і три гетьмани, серед яких є свої жириновські, макашови і рижкови. А ось єльциних нема і вже не буде.

Отже, хто ж реально претендує на президентський пост? Крім нинішнього голови парляменту Леоніда Кравчука, таких політиків є ще двох. Це лідер Української Республіканської Партії Левко Лук'яненко і голова Львівської Обласної Ради Вячеслав Чорновіл. Відчуваючи глибоку симпатію до цих двох мужніх українських патріотів, які провели багато років у ҐУЛаґу якраз за право жити у вільній і незалежній Україні і маючи до діла з ними на етапі становлення їх як політичних лідерів, я, чесно признаюся, хотів би бачити їх обох на високих постах в українській державі. Крім того, що вони доказали всім своїм життям вірність українському народові, вони в останні роки набули і необхідного досвіду професійних політиків. УРП, яку очолює Л. Лук'яненко, нараховує уже коло 15,000 членів і після заборони КПУ — КП СС є найбільшою політичною партією на Україні з філіями в усіх областях.

В. Чорновіл в даний час є незаперечним лідером західнього реґіону України — Галичини, яка включає кілька областей, що прагнуть економічної інтеґрації.

Невдала спроба державного перевороту, одна із стріл якого була спрямована на придушення руху республік колишнього Союзу до незалежности, безперечно вплинула на характер виборчих симпатій на Україні. Крім того, знищення політичної структури Комуністичної партії позбавляє її колишнього головного ідеолога Леоніда Кравчука міцної пропаґандивної підтримки і притаманної їй кампанії дезінформації і наклепів на адресу своїх політичних супротивників.

Для виборців нині важливі не тільки самостійницькі шати і промови претендентів на найвищий державний пост, але і, так би мовити, стаж праці за спеціяльністю. Хоч Леонід Кравчук перший серед високих компартійних босів почав діялог з національно-демократичною опозицією, це навряд чи змиє з нього пляму одного з винуватців приховання маштабів наслідків чорнобильської катастрофи і апотеози цієї зради — Першотравневої 1986 року демонстрації „трудящих" на фоні радіоактивного забруднення у Києві та інших містах республіки. Якщо виборці і почали забувати, то не гріх буде нагадати їм про це. При цьому завдаючи питання про те, чи можна довіряти пост голови держави людині, яка походить з партії державної зради, що понад 70 років продавала інтереси українського народу.

Антропологи, аналізуючи зовнішні дані українців, відзначають в них типічність слов'янського типу. За ментальністю українці, безперечно, стоять ближче до поляків і чехо-словаків, які вибрали лідерами своїх колишніх дисидентів. Чи станеться це на Україні?

Проводячи передвиборчу кампанію, і Чорновіл, і Лук'яненко, безумовно, розуміють, що перемога одного з них у виборах і поразка Кравчука важніші для України, ніж розпорошення голосів виборців між ними. Тому координація їх виборчих кампаній повинна, безумовно, бути. В цьому випадку їх спільне бальотування привело б до перемоги уже в першому турі. А тепер політичні сили, які підтримують цих двох національних героїв, роздрібнюються. Велика Рада Руху більшістю у 2/3 голосів підтримала Чорновола, а політична Рада цієї організації, в т. ч. Іван Драч і Михайло Горинь, підтримують кандидатуру Лук'яненка.

Симпатії морально-інтелектуальних авторитетів України також розділилися між ними. Така ситуація не може бути невигідною для їх спільного політичного супротивника Леоніда Кравчука, якого підтримають політично інертні верстви селянства і деукраїнізовані верстви населення. Можна з певністю твердити, що перемога Кравчука, якщо вона станеться, зробить на національно-демократичні сили України враження повільного комуністичного путчу, що ще більше дестабілізує економічну ситуацію в республіці. Тому якщо в Леоніда Кравчука дійсно пробудилися почуття українського патріота, він повинен відкликати свою кандидатуру.

Як би там не було, а 1-го грудня виборці зроблять свій вибір, і дай їм Боже не помилитися.

В Україні

(З повідомлень УНІАР і ПС УРП)

Київ. — Під час збирання підписів на підтримку кандидата на президента України Вячеслава Чорновола, особи в цивільному та уніформі військових загонів особливого призначення побили громадського збирача підписів Дмитра Поліщука. У брутальній формі його, інваліда зору доставлено у райвідділ міліції Ватутінського району. Там відібрано листу з підписами і міліціонер, за словами Поліщука, виписав прізвища усіх, хто підписався на підтримку Чорновола. Після допиту особа, що його проводила, не захотіла представитися. Поліщукові повернуто підписані листи і відпущено додому. Начальником Ватутінського райвідділу міліції є депутат Міської Ради Кучинський.

Вінниця. — У зв'язку з тим, що партійні чиновники тут отримують керівні посади, часом без врахування фаху і коштом звільнення з посад професійних спеціялістів, вінницьке об'єднання „За Демократичні Реформи" оприлюднило заяву, в якій вимагається негайно скликання сесії обласної ради, резиґнації керівництва Вінницької Обласної Ради на чолі з головою Миколою Дідиком, який підтримав 19-21-го серпня заколотників, резиґнація прокурора области Мартинюка, начальника УКДБ Давиденка, начальника УВС Тягалова, відкликання народних депутатів України, Дідика, Рябоконя, Савіна, Хижняка, Матвієнка і Дубенкова з ВР України.

Одеса. — У зв'язку з російськими шовіністичними тенденціями, які де-не-де проявляються на Одещині, зі заявою виступили члени правління Одеської організації Спілки Письменників України. У заяві сказано: „Вважаємо неприпустимим будівництво чи відновлення на території суверенної України пам'ятників турецьким, польським, російським чи будь-яким іншим монархам. Протестуємо проти відновлення в Одесі пам'ятника Катерині II, українофобські дії якої загальновідомі".

Уляна Глинчак

Осінь

Коли я поверталася додому
То звідкись надійшла стареча постать,
І холодом повіяло із уст убогих,
Вона ж мені зізналась: „Я — лиш осінь".

Я їй повіла про дерева бідні,
І про шорстку кору, про золоту печаль,
Про сонце, що надщербилося літом,
І про холодну землю в тіні хмар.

Я виливала їй червоні сльози,
Молила повернутися назад,
Вона ж мені у вічі розсміялась,
Аж застогнав поза плечима сад.

Задріботіла далі по намисті
Засушених червоних горобин,
Не відповіла, тільки в руки втисла
Холодний скарб — вервицю насінин.

Безмежний сум присів до мене на плече,
Одяг зап'ястя у кленові браслети,
Повів: „Тут тиша, мов покинута мечеть,
тут холодно, тут хочу відпочити".

Схолола пустота душі дуднить над вухом,
В очах один і той самий пейзаж,
Деревам стало холодно і сухо,
І вітер з півдня вже тепер не наш.

Примерзли очі до єдиної ягідки,
Що закипілась кров'ю на кущі,
Печальний плач останньої лебідки
Несе в жалобі серце на руці.

Микола Мушинка

ДЕ КУВАЛИСЯ НОМЕНКЛЯТУРНІ КАДРИ ДЛЯ УКРАЇНИ?

II.

На перший курс Інституту Політології 1991-92 років було прийнято 472 студентів на стаціонарне і 980 — на заочне навчання — сказали мені. На питання, скільки з них є комуністами, скільки членами інших партій ніхто не вмів (чи не хотів) мені відповісти. Врешті-решт пояснення дісталося мені від педеля школи: „Безпартійні, тобто комсомольці, в школі є, а членів інших партій нема. Це і зрозуміло: теж інститут не перестав бути вищою школою комуністичної партії!"

А яке ставлення сучасного Інституту політології до національного питання на Україні? Та ж усі випускники будуть працювати на Україні.

„Ми підтримуємо і Декляраціюо про суверенітет України і Закон про мову" — сказали мені в бібліотеці інституту, не без гордости знайомлячи мене із своєю бібліотекою. Це і справді прекрасна бібліотека з півмільйонним фондом книжок, кількома читальними залями, каталогами тощо.

У вхідному коридорі кілька виставочних вітрин з літературою на теми: „Наша доба", „Українці в світі", „Політичні партії України", „Білі плями в історії України", „Новинки історичної науки УРСР", та інші. Всі написи і головна частина книжок — українськомовні. То цим вхідним коридорчиком, мабуть і вичерпалася вся „українізація" бібліотеки Інституту Політології.

Заходжу в першу читальну залю: 18 відполітурованих столів і по два м'які стільці за кожним з них. По боках сімдесят полиць з книжками, а на кожній полиці, в середньому по 30 томів, разом біля 2,000 книжок. Є тут повні видання творів Маркса, Енґельса, Леніна, „Большая советская энциклопедия" (перше і друге видання), „КПСС в резолюциях и документах" тощо. Серед тих двох книжок — ні однієї української! Повторення всього цього є і в другій читальній залі, правда, там поруч з російським, є й український перекладач творів Леніна і 54 примірники „філософського словника" в українському перекладі. Це вся україністика.

В обидвох залях, у вестибюлі бібліотеки та коридорах є десятки стендів, вітрин та полиць з найновішою рекомендованою літературою з різних ділянок. Усі написи російською мовою, а література теж на 99 відс. російськомовна. Ні однієї солідної книжки про історію України, про історію української літератури, мови, культури, тут нема.

Я зупиняюся біля шафи з написом „Библиотека первокурсника". Цікаво, що інститут рекомендує тим майже півтора тисячам студентів, яких прийнято на перший курс. В шафі біля 250 книжок і майже все „клясична" партійна література — виключно російськомовна. Ні однієї української книжки я і там не знайшов. Немає там жодної книжки, виданої т.з.в „незалежними" видавництвами та за кордоном. Ось тобі й „перебудова".

Симпатична працівниця бібліотеки завела мене в гордість Інституту Політології — „Дипломний зал", де зосереджена майже вся „наукова" продукція викладачів і студентів школи: кандидатські та докторські дисертації, дипломні роботи тощо. Автореферати дисертацій поміщені на полицях в алфавітному порядку. За моїми підрахунками їх тут понад тисячу. Жодного українського автореферату я серед них не знайшов. Виявилося, що я зайво шукав — дисертації затверджує Москва і вони мусять бути писані на „общепонятном языке".

А як з дипломними роботами? „Їх у нас — 1,800, — заявляє завідуюча „Дипломним залом". „Їх теж затверджує Москва?" — питаю. „Ні! Дипломні можна писати і по-українськи". „Покажіть, будуть ласка, хоча б одну," — наполягаю я. Шукали, шукали і ... не знайшли. „Мабуть, немає у нас української", — з жалем заявляє моя симпатична провідниця. Та через кілька хвилин, коли я вглибився у вивчення авторефератів (які вони трафаретні і заскорузлі), вона з сіяючим обличчям подала мені червону папку з викарбованими на ній золотими літерами: Мар В. П.: Передовий досвід в агропромисловому комплексі на сторінках газети „Зоря Полтавщини" за 1989-1990 роки. Одна україн ська дипломна робота на 1,799 російських! І то в Інституті Політології при ЦК Коміністичної партії України!

Про яку перебудову Компартії в національному питанні тут може бути мова!? А може все ж таки?

На полицях одної із заль бібліотеки я нарешті знайшов „Українську радянську енциклопедію", чотири (із одинадцятьох) томи „Слов

(Закінчення на стор. 3)

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ прийняв закон, згідно з яким підлягають звільненню з посад в урядових установах колишні високі чини комуністичної партії. Мова йде тільки про тих осіб, які тепер працюють у державному секторі, в судах і вищих навчальних закладах.

Володимир Жила

„Я СПОВІДАЮСЯ ТОБІ"...

I.

Атена Пашко„ „На перехрестях", том перший, „Сучасність", 1989, ст. 164.

„Я вірую у свій народ".

Атена Пашко

Цитата взята з одного з найкращих віршів поетеси у збірці „На перехрестях". У ньому вона показалась людиною великої віри. Вірить вона:

У єдиного Вседержителя і Творця
мене
мого неба,
моєї землі.

Вірш, яким, до речі, починається, має особливе значення, він — програмний, бо в ньому з'ясовуються найістотніші риси творчої індивідуальности Атени Пашко, зокрема її світогляд, що є яскравим відображенням українського національного почуття. А національна специфіка його проявляється в силі її вислову.

Збріку цю я одержав від самої авторки „при зустрічі на перехрестях" в Вашінґтоні. Там Атена Пашко вписала мені згадані присвятні рядки, що зробило книжку ще більш цінною і дипитливою для мене, щоб глибше вглянути в її структури та визначити світогляд, характер, темперамент та естетичні погляди поетеси.

У рецензованій збірці Атена Пашко виступає як носій виразного національного характеру, з універсально-ідеалістичним світоглядом, з визнанням примату духу над матерією. Говорить вона тут з висот непокірних свого часу закохана у красу несовєтського світу, бо він не утвердив права людини на земне щастя, а привів її до такого стану, що

Вже нічого нема.
Тільки прокляття.
І... зойк.

До речі, віру в можливість побудови якогось нового кращого життя, поетеса втратила ще дитиною. Ось, що вона пише:

Малою я бачила кров,
Кров убитих земляків моїх.

Бачила „чорні хустини, (Чорні хустини на сивих головах) Моїх старших посестер", і підсніжники, які приносила ранньою весною вже тоді пахли „могилами". Тому її заключний висновок:

Жити й боятися жити —
Навіщо тоді моє життя?

Сміливо і стійко говорить вона правду й за неї бореться. Така поезія викликає глибокі роздуми, збуджує сильні почуття, стає значущою і красномовною. У ній наче у вулкані з'являється сила слова поетеси, горіння її душі. Слово її просте, але глибоке, створене природою для широких кіл читачів, що люблять поезію і шукають в ній чогось добірного, цікавого.

Найважливішою рисою в творчості Атени Пашко є її жіночність. Природно, що в такій поезії, пише Михайлина Коцюбинська, — „велике місце займають мотиви інтимні... І це не лише одна з тем, це провідний настрій, домінантна нота. Почуття це владне, що захоплює жінку всю — до останку, готовість і радість самозречення в ім'я кохання... Та водночас вона не розчиняється в цьому почутті, залишається собою, гідна себе. Кохання високе, за найвищими людськими мірками, на найвищих реґістрах, як почуття не тільки інтимне, а й громадське. Як найлюдяніший, високий стан душі. Як єдність душ, ідеалів, мет. Кохання, якого болі, відстані випробування не пригнічують, а навпаки, гартують, підносять, освячують".

Вони нагадують нам, хто наша поетеса та що їй робити. І так, всього-навсього з'являється кілька рядків, але всі вони значущі:

У мене не було весілля
Ні білого серпанку,
Ні білої сукні,
Ні зеленого віночка,
Ні троїстих музик,
Ні...
Бо моя доля, як і тепер,
Все блукала десь...

Виразні описи цього настрою передаються також і в іншому вірші, в якому змальований і душевний стан і хвилевий настрій поетеси, напр.:

Це я...
Спи ще —
відпочинь.
Тихо ступаю
по килиму
до твоєї постелі.
Схиляюся
до грудей Твоїх
І боюсь,
щоб сльоза моя
не розбудила Тебе.

У рядках цих багато тепла та глибоких почувань. Змальовуючи такий стан, поетеса виділяє окрему деталь, властиву лише їй, і, обмірковуючи її досягає розуміння свого відношення, що чітко вказує, що це пише жінка, яка кохає.

Також сповідь її очаровує мене і викликає багато роздумів і почуттів, зокрема, коли вона звертається до Всевишнього і сповідається Йому щиро і ніжно. Це справжня сповідь жінки, вона лірично забарвлена, наскрізь поетична та романтично піднесена. Цьому значною мірою сприяє не тільки глибоко емоційна мова, багата на мистецькі засоби, але також і задушевність сповіді. В цілому сповідь стає складною психолоґічно-естетичною функцією, що набирає виразного особистого звучання:

Я сповідаюся Тобі —
прости мій гріх.
Я сповідаюся Тобі
з провин моїх.
Тільки від Тебе я себе
не затаю.
Прийми мене в своє добро,
в любов свою.
Невгасний промінь засвіти
мені в путі
Куди по тернях ще пройти
у цім житті.
І від олжі й зрадливих рук
мене спаси.
Навчи терпіння болю й мук,
бо Ти єси.

Наприкінцеві рядки, розраховані передусім на підсилення значення сповіді, хоча в цілому вони гармонізують з цілістю, даючи широке розкриття складної гами почуттів авторки. Поєднання контрастности і гармонійности з ледве помітними переходами від одного засобу до іншого збільшує красу окремих образів, що супроводяться відступами, в яких враження від сповіді і жіночна щирість зливаються в одну неподільну гармонію.

Закінчення буде.

Тріо бандуристок „Львів'янки" концертуватимуть в ЗСА

Склад тріо: Оля Герасименко-Олійник, Оля Войтович-Стащишин та Христя Маковська-Залуцька. Вони є вихованки Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка.

Сестри Оля і Оксана Герасименки почали співати з Христею Маковською, коли ще вчились у Львівському музичному училищі. Потім Христя відійшла і в тріо прийшла Оля Войтович — в консерваторії. Тріо бандуристок проводило велику громадську концертову діяльність, пропагуючи зі сцени українську пісню та національний інструмент — бандуру. Виступали у Львівській області та Львові, в майже усіх областях України, виїжджаючи туди у складі творчих студентських бригад, а також за кордоном — у В'єтнамі, Польщі, Японії, Еспанії, Німеччині та ін.

Теперішній склад — Оля Герасименко, Оля Стащишин та Христя Залуцька — утворився, коли студентки позакінчували консерваторію, отримали місця праці, але хотіли продовжувати творче життя. Тріо бандуристок підготувало програму з творів львівських композиторів — Богдана Янівського, Юрія Ланюка, Станіслава Людкевича, Анатолія Кос-Анатольського, виступали з нею у Києві, а також на Всеукраїнському конкурсі виконавців на народних інструментах, де отримали звання Лавреатів, а також виступили зі своєю концертовою програмою по Львівському та всеукраїнському телебаченні (1989 р.).

Хоча такого виду бандурних ансамблів немало на Україні, та тріо бандуристок Львів'янки" відзначається перфектним злиттям голосів, прегарним сріблястим звучанням бандур та різнобарвністю гармонійної палітри, адже бандуристки професійно володіють грою на бандурах конструкції львівського майстра Василя Герасименка — це найсучасніша концертова модель бандури з яворового дерева та ялини з вдосконаленою системою перемикачів тональностей.

Бандуристки у своєму репертуарі мають пісні, написані саме для них — це „Мати наша", „Де ти, пташино" Юрія Ланюка, „Шумить пшениця, як Дунай" Володимира Івасюка, „Фантазія" Оксани Герасименко та безліч обробок українських народних пісень, виконаних ними самими.

Оля Герасименко в 1989 році приїхала до ЗСА, одружилася з композитором Юрієм Олійником — автором першого Американського концерту для бандури і оркестри. Оля продовжує виступати і з сольовими концертовими програмами.

Оля Войтович-Стащишин веде клясу бандури у Львівському культурно-освітньому училищі, а також входить у склад фолкльорного ансамблю „Диво-Струни", керівником якого є її чоловік Михайло Стащишин. Має доньку Катрусю.

Христя Маковська-Залуцька веде клясу бандури у Львівській музичній школі, а також виступає сольо в різних концертових програмах Львова. Її чоловік Володимир Залуцький також музикант — скрипаль. Мають сина Юрія.

Н. Н.

Тріо „Львів'янки"

Де кувалися...

(Закінчення зі стор. 2)

ника української мови" та 23 українознавчі книжки видані на Заході. Чомусь вони були накриті газетами. Мене здивувало, що на жодній з них немає печатки бібліотеки інституту. „Ми не встигли поставити печатки, бо ці книжки привезли нам безпосередньо перед Вашим приїздом", — чисто сердечно призналася мені моя провідниця. „А хто привіз"? „Цього я не знаю".

У залі періодичної преси я застав працівницю бібліотеки, яка ставила печатки на щойно доставлені газети й журнали. А текст на печатці був такий: „Библиотека Высшей партийной школи КПУ — Киев". „Вивіску на фасаді ми замінили, а печатку не встигли" — виправдовувалася працівниця бібліотеки.

А мені здавалося, що це хтось зверху дав вказівку не поспішати! Все це мовляв перемелеться і на зміну сучасному українському націоналізмові прийде справжній „ленінський інтернаціональний курс", тобто русифікація і большевизація. Спроба державного перевороту 19-22-го серпня довела, що моя інтуїція була не безпідставною.

Цікаво, якою буде дальша доля Вищої Партійної Школи при ЦК КПУ в Києві, школи, яка змінивши назву, ані трохи не змінила антидемократичний та антиукраїнський зміст виховання політичних кадрів. Поживемо, побачимо.

Та виглядає, що і завдяки цій найвищій ідеологічній кузні партапаратчиків, на Україні ще довго доведеться користатися рецептами згадуваної брошурки „Суп із скоринки хліба". І не лише студентам та холостякам.

До речі, рецепта юшки, за якою названо брошурку звучить отак: „Треба помолоти сухий кусник „українського" хліба. Якщо у вас немає мельниці чи ступки, заверніть кусник хліба у чисту ганчірку і розтовчіть ручкою ножа, молотком — словом чимось твердим. Дві три ложки потовченого хліба всипте у півтора стакана кип'ятку, добавте, якщо маєте, щипочку кміну або ложку томатної пасти або кубик бульйону. Варіть дві хвилини. Посоліть за смаком і вже в тарілці заправте свіжим маслом (півложечки). Хто любить часник, може ще перед тим як налити юшку, натерти тарілку стручком часника. Це смачна і поживна юшка, зокрема перед платнею чи стипендією, коли в хаті пусто, хоч кулю катай. Смачного!"

Вибрано нову Управу Метрополітального відділу УЛТПА

На загальних зборах Метрополітального відділу УЛТПА, що відбулися в Українському Інституті Америки, вибрано головою відділу д-ра Адріяна Баранецького на дволітню каденцію.

Збори відкрила д-р Звенислава Ворох, уступаюча голова Відділу, а проводив ними д-р Степан Ворох. Секретарювала д-р Олександра Баранецька.

Присутні вшанували однохвилинною мовчанкою пам'ять померлих членів, основоположника УЛТПА д-ра Романа Осінчука, колишнього голову д-ра Юрія Кушніра, та активного члена Управи д-ра Остапа Барана. Лікарська громада боляче відчула втрату тих видатних лікарів, бо вони служили взірцем для усіх членів своєю професійністю та тривалим вкладом ідей і праці в організоване життя лікарського товариства та цілої української громади. Одним із спільних їх бажань було нести лікарську поміч нашим братам і сестрам на рідних землях, і тепер, коли ця нагода стала реальною, присутні внесли бажання причинитися до сповнення цих їх мрій. Саме в цьому дусі проходили дальші наради зборів.

За пророблену працю Відділу за останні два роки звітувала д-р З. Ворох. Вона підкреслила співпрацю, яку нав'язано з лікарями і лікарськими товариствами в Україні. Також на домашньому відтинку зорганізовано ряд зустрічів з лікарями з рідних земель, влаштовано „Ярмарок здоров'я" на Українському Фестивалі в Ню Йорку та відбуто декілька товариських зустрічів лікарів та їх родин.

Про бюрову та організаційну працю звітував секретар д-р Любомир Ворох, а про фінансову ділянку касир д-р Юрій Демидович.

По короткій дискусії прийнято звіти одноголосно, а на пропозицію голови Номінаційної комісії д-ра К. Рогозинського, який представив листу кандидатів, до нової Управи на дволітню каденцію збори одноголосно вибрали: Адріян Баранецький — голова, Юрій Демидович — писар, Олександра Баранецька — писар, Олександра Кушнір — касир, Юрій Стеценко — голова-елект, Климентій Рогозинський, Марта Кушнір і Йосип Побер — вільні члени Управи. Контрольну комісію обрано в складі: Роман Кисілевський — голова, Люба Стефанівська і Стефан Семчишин — члени, а до Товариського суду обрано Тараса Шеґедина, Любомира Вороха і Богдара Вороха.

Д-р. Баранецький подякував присутнім за довір'я та вибір і начеркнув загальні пляни дальшої діяльности товариства на професійному та громадському відтинках. Згодом учасники зборів постановили скріпити і поширити зв'язки з лікарськими організаціями в Україні, розглянути можливість помочі жертвам Чорнобиля та впровадження нової медичної техніки в лікарні України. На терені метрополії підкреслено потребу активізації членів Відділу, бо їх кількість, біля 200, повинна проявити більш активну працю в громаді, створити лікарську порадню для старших громадян при співпраці Союзу Українок Америки та поширити інформації про Україну серед неукраїнців.

Н. Н.

Пом'янули св. п. д-ра Б. Цимбалістого

У вівторок, 24-го вересня, сповнилось 40 днів з дня похорону невтомного працівника на українській ниві, відомого всій українській громаді д-ра Богдана Цимбалістого. Сорок днів минуло, як українська громада з великим жалем провела д-ра Цимбалістого на вічний спокій на український цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Це була людина, яка все своє життя посвятила для українського народу, для української справи. Довгі роки був директором Українського Музею і для його розвитку віддавав всі свої сили. Праця д-ра Цимбалістого не пройшла марно, бо Український Музей доведений до високого рівня, зацікавив американську громадськість, яка відвідує наш Український Музей і є в захопленні нашими експонатами, а особливо писанками.

У вівторок, 24-го вересня, відбулась Служба Божа й Панахида в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й. Було багато присутніх — родина, приятелі та союзянки 62-го Відділу СУА в Ґлен Спей.

Поминальна трапеза відбулась в церковній залі св. Володимира. Цю сумну поминальну трапезу відкрила голова 62-го Відділу СУА Віра Мазяр. Вона промовила до присутніх словами:

„Біжить час, навіть у смутку минає невпинно. Сьогодні вже 40-ий день, як відійшов від нас св. п. д-р Богдан Цимбалістий. Залишив у великому смутку і скорботі дружину, рідних і близьких. Осиротіло почувається і українська громада, бо втратила людину, віри, культури, людину невтомної праці. Ми чомусь оцінюємо щось більш тоді, коли безповоротно втрачене, коли людина відійшла від нас у кращий світ, спочити від земних турбот. Д-р Цимбалістий був для нас вчителем і порадником, бо залишив для нас моральне надбання, численні дописи в українській пресі, щось видиме — Український Музей. Власне тому Союз Українок тісно пов'язався з д-ром Цимбалістим у створенні і проведенні української культури, науки і мистецтва".

О. Василь Штелень, парох церкви св. Володимира, промовив молитву і поблагословив страви, які приготували союзянки кермою господарської референтки Тоні Туринської.

Були різноманітні страви, смачне печиво та кава. При обіді приятелі згадували про кращі дні молодости та про невтомну працю д-ра Цимбалістого і висловлювали невимовно тяжкий жаль після втрати дорогої людини.

В кінці Марта Цимбаліста, дружина покійного, у великому хвилюванні й скорботі подякувала всім присутнім, а особливо союзянкам, за співчуття та влаштування поминок.

О. Василь промовив кінцеву молитву. Зі смутком присутні розійшлись.

Ольга Линник

Українське Лікарське Товариство Північної Америки Відділ Метрополії Ню Йорк — Ню Джерзі

Ділиться сумною вісткою з членством та українським громадянством, що 7-го жовтня 1991 року несподівано відійшов у вічність

бл. п.
д-р мед.
ЯРОСЛАВ МИНДЮК

довголітній і прикладний член УЛТПА. Активний і визначний громадський діяч.
Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття!

Управа Відділу

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ЦЬОГО ТИЖНЯ У ВАШІНҐТОНІ відбудеться восьма зустріч палестинців Ханани Ашраві і Фейсала Гуссейні з державним секретарем Джеймсом Бейкером. „Ми проведемо там від 36 до 48 годин, при чому половина цього часу відведена для зустрічі з державним секретарем", — сказала професор Х. Ашраві. У Вашінґтоні буде **обговорюватися** справа про делеґацію палестинців на майбутніх мирних переговорах щодо Близького Сходу. Аршаві і Гуссейні не користуються симпатіями ні серед палестинців, які вважають, що з Ізраїлем можна розмовляти лише з допомогою зброї, ні серед тих **ізраїльтян**, які вважають, що з палестинцями взагалі не можна розмовляти.

Працюють над підготовою збірника „Український Мюнхен"

Під час стажування групи вчених зі Львова, Дрогобича, Тернополя, Івано-Франківського розпочато роботу над реалізацією дуже важливої і цікавої теми, яку коротко репрезентує сама назва майбутнього науково-публіцистичного збірника: „Український Мюнхен". В основі задуму — показати життя, політичну та культурну діяльність української громади в Німеччині, значна частина якої зосереджена в цьому великому німецькому місті. Автори майбутньої книги знайшли розуміння й підтримку в Українському Вільному Університеті.

Серед тем чи не найчастіше місце посідає „Український некрополь в Мюнхені". Відомо, що в повоєнний період баварська земля дала притулок тисячам українських патріотів, які змушені були покинути рідні обереги, щоб продовжити боротьбу в нових умовах. Частина з них невдовзі подалася за океан, а частина залишилася в Німеччині. Тут за неймовірно важких обставин було розгорнуто діяльність цілої низки українських інституцій, які дозволили впродовж багатьох років не тільки підтримувати національний дух, але й активно витворювати політичну думку, працювати на полі української науки. Чимало людей навіки спочили в німецькій землі. Одні з них були тотально знищені кровавою московсько-кагебістською рукою, інші, вимордувані в кацетах, передчасно пішли із життя. Тому стає цілком зрозумілим бажання науковців з України зафіксувати кожне ім'я, яке повинні пам'ятати співвітчизники в Україні.

Група науковців — викладачів з України на стажуванні в УВУ в Мюнхені. Зліва: проректор П. Ґой і секретар В. Леник.

Початково над втіленням теми мюнхенського українського некрополя працюють історики — доцент Тернопільського педагогічного інституту Олег Полянський та викладач Львівського медичного інституту Ігор Ходак. Вони зробили короткий опис кожної української могили, а фотограф Микола Жикалюк зафіксував її на плівці. Вчених з України постійно супроводжував секретар УВУ маґістер Володимир Леник, який пам'ятає кожне поховання, він же був першим консультантом пошукувачів. На сьогодні описано понад 400 могил. У бібліотеках та архівах Мюнхена та УВУ зібрано матеріяли до невеликих біографій більш ніж 200 постатей діячів, що залишили помітний слід в українській історії. Одночасно вчені опрацювали матеріяли еміґраційної преси: меморіяльні видання, ювілейні збірники, щоб мати початкове уявлення про українські поховання у Канаді, ЗСА, Англії, Франції, Голяндії. Можливо, у майбутньому сьогоднішня праця переросте у більш грунтовне дослідження, яке вимагає часу і відповідного фінансування.

Для того, щоб мати повне уявлення, дослідники зустрілися з ветеранами українського визвольного руху і записали на магнітофонній плівці їхні інтерв'ю-спогади. Про похованих у Мюнхені побратимів розповідали професор В. Янів, В. Леник, полковник Є. Побігущий-Рен, публіцист С. Мудрик-Мечник, ветеран дивізії „Галичина" Б. Сенів, доктори Г. Васькович, З. Соколюк, В. Косик. Оформлення праці буде завершено вже у Львові.

Самобутньою обіцяє бути розвідка літературознавця і критика зі Львова, завідуючого кафедрою української літератури ім. академіка М. Возняка Львівського університету Тараса Салиги про поетичний процес в діяспорі. Його зокрема цікавить творча доля поетів Празької школи, авторів-„вісниківців", літературних груп „Митуса", „Лотос", „Танк", „Листопад" та інших. Над цією темою Т. Салига працює вже кілька літ. У Мюнхені він зібрав той матеріял, якого нема у львівських бібліотеках та спецфондах. Отже, картина українського літературного процесу багатшає, вона доповнюється вельми цікавими фактами, стильовими напрямами, які дослідник зі Львова розглядає як невід'ємні складові загального розвитку рідної літератури.

Кожен з авторів збірника у пошуку, можливість якого надана в наслідок успішного стажування в українському Вільному Університеті.

М. П.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ОСИП ДВУЛІТ член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж. помер 11-го липня 1991 року на 71-му році життя. Нар. 10-го березня 1920 року в Україні. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку сестер: Мері Беґен у Янґставні і Анну і Роз в Україні; також братів Михайла, Стефана і Гаррі в Україні. Похорон відбувся 15-го липня 1991 року на українському цвинтарі у Вудбридж, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Меланія Лоренс, секр.

МИКОЛА ОЗАРЧУК член УНС Відд. 194-го в Ню Йорку, Н.Й. помер 11-го березня 1991 року на 67-му році життя. Нар. 1-го липня 1923 року в Ренкін, Па. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку брата Михайла і двоє племінників. Похорон відбувся на цвинтарі церкви Св. Тройці в Ню Йорку, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Юзенів, секр.

ВОЛОДИМИР БЕЗҐАЦЬКИЙ, член УНС Молодечого Відділу ч. 233 в Лорейн, Огайо помер 12-го серпня 1991 року на 70-му році життя. Нар. 22-го жовтня 1920 року в Україні. Членом УНС став 1978 року. Залишив у смутку дружину Анну і брата Миколу на Україні та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 15-го серпня 1991 року на цвинтарі Кальварія в Лорейн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Тетяна Сілецька, секр.

МИКОЛА ГОЛІНКО член УНС Відд. 245-го Т-ва „Запорозька Січ" в Трентоні, Н. Дж. помер 8-го вересня 1991 року на 78-му році життя. Нар. 1913 року на Полтавщині, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Софію; двох синів Мирона з дружиною Надією і Миколу мол. з дружиною Францес, дочку Олю з мужем Стівеном та п'ятеро внуків: Віктора, Захарія, Майка, Женіфер і Шері. Похорон відбувся 12-го вересня 1991 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Мартиненко, секр.

ТЕРЕСА КЕЙСО член УНС Відд. 78-го Т-ва Ім. св. Миколая в Майнерсвілл, Па. померла 24-го серпня 1991 року на 83-му році життя. Нар. 2-го червня 1908 року в Прімрос, Па. Членом УНС стала 1968 року. Похорон відбувся 27-го липня 1991 року на цвинтарі св. Станіслава в Майнерсвіллі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Мері Петрунцьо, секр.

● РОЗШУКИ ●

Тітаренко Анатолій Васильович пошукує батька **ТІТАРЕНКА ВАСИЛЯ ФЕДОСІЙОВИЧА** нар. 1914 р. в селі Темнівка (тепер Соснівка) Полтавської області. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу:
315 255 Україна
Полтавська область
Кобеляцький район
с. Білики — 1
в. Миру 17 кв. 8